

Katowice, dnia 10 października 2024 r.

INFORMACJA Nr 49/2024/EW

o niebezpiecznym zdarzeniu - osuwisku - stwierdzonym w dniu 23 września 2024 r. około godziny 6³⁰, w zakładzie górniczym „Kopalnia Bazaltu w Leśnej - Oddział w Leśnej”, powiat lubański, województwo dolnośląskie, należącym do Przedsiębiorcy KP Bazalt Sp. z o.o.

Do niebezpiecznego zdarzenia doszło 23 września 2024 r. w obrębie wschodniej części wyrobiska odkrywkowego, od powierzchni terenu (ok. 380 m n.p.m.) do poziomu 340 m n.p.m, pomiędzy punktami nr 3 i 4 załamania granic obszaru górniczego „Leśna-Brzozy I”.

Złoże bazaltu „Leśna-Brzozy” położone jest w strefie rozdzielającej Pogórze Izerskie od Pogórza Kaczawskiego. Złoże tworzą neogeńskie wylewy bazaltowe w obrębie skał okrywy Karkonoszy reprezentowanej przez gnejsy izerskie. W złożu występują trzy wylewy bazaltowe przedzielone tufami. Najstarszym - Z1 jest bazanit, który występuje w północnej oraz północno-wschodniej części obszaru górniczego. Następny wylew reprezentowany jest przez ankaratyt - Z2, który stwierdzono rejonie środkowej i północno-wschodniej części obszaru. Najmłodszy wylew Z3 to bazalt zajmujący środkową i zachodnią część obszaru. Nad wylewami zalega nadkład reprezentowany przez iły lub piaski oraz tufy lub tufobrekcje i rumosz bazaltowy. Wylew Z2 zalega na tufach i tufobrekcjach przykrywających trzeci - najstarszy wylew bazaltowy Z1. Średnia miąższość nadkładu wynosi ok. 4,5 m, w tym około 3,7 m tworzą skały luźne, a około 0,8 m skały zwarte. Średnia miąższość przerostów skał płonnych (tufy i tufobrekcje) oddzielających poszczególne wylewy wynosi około 3,26 m. W południowej części wyrobiska stwierdzono występowanie dwóch stref nieciągłości tektonicznych. Jedna z nich o przebiegu SW-NE zrzuca bazalt o około 40,0 m w kierunku południowym. Drugi uskoki jest prostopadły do poprzedniego, ma przebieg NW-SE i zrzuca bazalt o około 20,0 m na wschód. Złoże charakteryzuje się skomplikowaną budową związaną z występowaniem stref nieciągłości tektonicznych, występowaniem dużej zmienności miąższości kopaliny oraz nadkładu i przerostów skały płonnej.

Odkrywkowa eksploatacja złoży prowadzona była w wyrobisku stokowo wgłębnym do granic złoży, systemem ścianowym z równoległym i wachlarzowym postępowaniem frontów na poszczególnych poziomach, z urabianiem kopaliny materiałami wybuchowymi. Wyrobisko rozcięte było piętrami na trzech poziomach, tworzących ściany poeksploatacyjne o wysokości do 20 m. Kierownik ruchu zakładu górniczego (dalej KRZG) zaliczył całą przestrzeń zawierającą docelowy zakres wyrobiska i zwałowiska do I stopnia zagrożenia osuwiskowego.

W dniu 23 września 2024 r. około godziny 6³⁰ sztygar zmianowy podczas obchodu wyrobiska stwierdził osunięcie się mas skalnych. Osuwiskiem zostały objęte dwa poziomy nadkładowo-bazaltowe od powierzchni terenu (około 380 m n.p.m.), które osunęły się na poziom bazaltowy 340 m n.p.m. Powiadomiony o zdarzeniu KRZG polecił wyłączyć z ruchu ludzi i maszyn rejon objęty osuwiskiem poprzez wygrodzenie i oznakowanie tablicami ostrzegawczymi. W dniu zdarzenia w przedmiotowym rejonie nie

planowano prowadzenia żadnych robót górniczych. Żaden z pracowników nie przebywał w strefie zagrożenia, ani nie uległ wypadkowi. Nie zachodziła potrzeba prowadzenia akcji ratowniczej.

Podczas oględzin przeprowadzonych w dniach 26 i 27 września 2024 r. stwierdzono, że utracie stateczności uległa wschodnia część zbocza wyrobiska w rejonie punktów nr 3 i 4 załamania granic obszaru górniczego, w zakresie dwóch poziomów nadkładowo bazaltowych, które osunęły się na poziom bazaltowy 340 m n.p.m. Ponadto wzdłuż górnej krawędzi osuwiska, zaobserwowano pęknięcia i szczeliny w gruncie o długości około 4 m i głębokości 30 cm, wskazujące na możliwość dalszego powiększenia się niecki osuwiskowej. Stwierdzono, że osuwisko oraz spękania gruntu wykroczyły poza granicę nieruchomości będących w prawnym władaniu Przedsiębiorcy oraz poza granice obszaru górniczego. Rejon od strony wschodniej został zabezpieczony poprzez wygradzenie taśmą ostrzegawczą i tablicą ostrzegawczą. W obrębie osuwiska nie stwierdzono wypływów wody ze skarp.

Przyczyną osunięcia się mas skalnych była najprawdopodobniej utrata stateczności zbocza.

Do zdarzenia mogli przyczynić się także:

- **budowa geologiczna złoża,**
- **intensywne i długotrwałe opady atmosferyczne, które wystąpiły przed zdarzeniem.**

W związku z niebezpiecznym zdarzeniem Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego we Wrocławiu wstrzymał ruch odkrywkowego zakładu górniczego „Kopalnia Bazaltu w Leśnej - Oddział w Leśnej” w części zbocza wschodniego wyrobiska górniczego, w rejonie punktów nr 3 i 4 załamania granicy obszaru górniczego „Leśna-Brzozy I” objętej skutkami osuwiska, z wyjątkiem wykonywania (na zasadach określonych przez kierownika ruchu zakładu górniczego i zaopiniowanych przez zespół do rozpoznawania i zapobiegania zagrożeniom) prac niezbędnych dla przeciwdziałania rozwojowi procesu osuwiskowego, do czasu:

1. Ustalenia przez kierownika ruchu zakładu górniczego sposobu prowadzenia bieżących pomiarów i kontroli zagrożenia.
2. Stwierdzenia przez służbę mierniczo-geologiczną ustabilizowania się procesu osuwiskowego na podstawie monitoringu powyższego zagrożenia.
3. Przeprowadzenia inwentaryzacji mierniczej rejonu objętego skutkami osuwiska.
4. Ustalenia przez kierownika ruchu zakładu górniczego bezpiecznych zasad i rygorów usunięcia skutków oraz dalszego prowadzenia robót górniczych w przedmiotowym rejonie, na podstawie opinii niezależnego eksperta z zakresu geotechniki, z uwzględnieniem wyników analizy sytuacji geologiczno-górniczej przeprowadzonej przez zespół do rozpoznawania i zapobiegania zagrożeniom, ze szczególnym uwzględnieniem zaistniałego zdarzenia.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG we Wrocławiu.